gemeente Rheden

We blikken nog even terug

20 september zijn wij door Jan Latten meegenomen in de trends & ontwikkelingen in Nederland en specifiek in de gemeente Rheden.

Een korte weergave van de trends en ontwikkelingen van Jan Latten

- Steeds meer mensen hebben een turbulente levensloop, zowel in de privésfeer als in hun werkzame leven. Inwoners met een **minder bestaanszekere uitgangspositie** zijn vaak zzp'er of hebben een flexbaan. Zij hebben vaak relatief hoge vaste lasten ten opzichte van hun inkomen. De kans dat schulden opgebouwd worden is dan groter.
- We zien een groei aan **scheidingen en eenoudergezinnen** in de privésfeer. De kansenongelijkheid tussen de verschillende bevolkingsgroepen neemt daardoor toe. De impact van scheidingen op gezinnen en kinderen is groot. Een heel groot deel van kinderen die hulp vanuit jeugdzorg hebben, komt voort uit scheidingen.
- Er zijn steeds meer inwoners die 'alleen achter de voordeur zijn' waardoor de kans op **eenzaamheid** toeneemt. Dat betekent ook dat er niet automatisch een mantelzorger aanwezig is om de eerste ondersteuning te verlenen als dat nodig is.
- Er worden minder kinderen geboren, waardoor **vrienden en buren steeds belangrijker worden**
- Naast de groeiende kloof in het kader van bestaanszekerheid **groeit ook de gezondheidskloof** tussen inwoners met een hoge en lage SES (sociaaleconomische status). Mentale en fysieke problemen, zoals obesitas, nemen toe bij mensen van alle leeftijden. Tegelijkertijd zien we wel dat inwoners de eigen gezondheid als goed ervaren en dat het welbevinden van jongeren nog steeds hoog is.
- We zien dat de **verschillen in de wijken toenemen**. De veerkracht staat daar onder druk en daardoor ook de behoefte aan professionele ondersteuning .
- De **ondersteuning vanuit de Wmo en jeugdwet** ligt in Rheden hoger dan het landelijk gemiddelde en daardoor ook de uitgaven. Tegelijkertijd zien we dat het **personeelstekort in deze sectoren** toeneemt.

Adviezen van Jan Latten

Over de rol van gemeente geeft Jan Latten aan dat ze meer een coachende rol moeten gaan vervullen. Hierbij worden inwoners bijgestaan en geadviseerd bij hun (turbulente) levensloop, tegenslagen in het leven zullen er immers altijd zijn en horen erbij.
Enkele adviezen die hij ook gaf, waren:

- Zorg als gemeente dat vroegtijdig ondersteuning geboden kan worden bij (dreiging van) echtscheiding.
- Kijk of je met elkaar een verschuiving van focus van Ik naar solidariteit kan bewerkstelligen. We moeten het samen doen (inwoners, vrijwilligers, professionals en overheid) in de context van de wijk. Andere woonvormen kunnen daarbij een oplossing bieden.

Opbrengst Wereld cafés

Tijdens het tweede deel van de avond hebben we via een wereld café gesproken over de trends en ontwikkelingen en de opgaven voor de komende jaren. Hieruit hebben we de volgende 'rode draden' gehaald.

1. We kunnen uit de gesprekken concluderen dat de trends en ontwikkelingen worden herkend, maar dat ze wel erg negatief werden geframed. Gesproken werd over 'uitgaan van kansen en mogelijkheden die deze trends en ontwikkelingen bieden'. Want mensen zijn ook

flexibel en zoeken ook zelf naar nieuwe mogelijkheden. Houd als partners wel oog voor de inwoners in kwetsbare posities, want niet iedereen kan zich aanpassen aan alle trends en ontwikkelingen.

2. Ga en vooral blijf met elkaar in gesprek en zorg (continu) voor verbinding. Luister naar de inwoners en andere partijen, vraag wat ze kunnen betekenen voor zichzelf en elkaar en sluit daar (als gemeente) op aan. Maak gebruik van ideeën en energie in de samenleving. En durf daarbij ook vaste structuren los te laten, of regelruimte te organiseren. En doe dit in de gemeente, in de wijken en ook met individuele inwoners. Regel voldoende tijd en ruimte om het gesprek te kunnen voeren.
3. Organiseer met elkaar (inwoners, partijen en gemeente) laagdrempelige voorzieningen voor inwoners en dan met name de inwoners in kwetsbare posities. En faciliteer ook ontmoeting in bredere zin via activiteiten, sport, cultuur etc..
4. Wees proactief in het benaderen van inwoners om iets voor elkaar te doen en om inwoners in kwetsbare posities te bereiken (financieel, gezondheid, eenzaamheid).
5. Basisvaardigheden zijn een rode draad die bij alle thema's aan bod komt. Geletterdheid, mentaal, fysiek, sociaal, financieel, digitaal en online.
6. Investeer in de kracht/energie/ mogelijkheden en vaardigheden van de inwoners en wijken, in plaats van de gevolgen van problemen te compenseren met voorzieningen. Dit mag ook ongelijk (meer investeren in de inwoners in kwetsbare positie).
7. De volgende specifieke onderwerpen werden benoemd:
    a. Passende woningen
    b. Inzetten op ontwikkeling pedagogische vaardigheden van ouders
    c. Mentale gezondheid
    d. Inclusiviteit, iedereen mag meedoen
    e. Heb ook oog voor bepaalde groepen:
        i. Inwoners met beperking
        ii. Inwoners met verschillende culturele achtergronden
        iii. Maar met name in zijn algemeenheid inwoners in kwetsbare positie
8. De opgaven mogen concreter → waar werken we naar toe?

Naast deze lijnen zijn er veel ideeën voor de uitvoeringsagenda genoemd. Deze ideeën zijn voor ons een waardevolle start voor de uitvoeringsagenda waarmee we, na vaststelling van het Koersdocument door de gemeenteraad begin 2024, graag met elkaar aan de slag gaan.

Waarmee moeten we ook rekening houden?

Naast de trends en ontwikkelingen, en de uitdagingen waarover wij met elkaar spraken, zijn er ook financiële ontwikkelingen binnen de gemeente Rheden zelf. De gemeente Rheden komt net uit een periode van financieel herstel, terwijl de volgende **periode van financiële krapte alweer voor de deur staat voor nu en de komende jaren**. Daarnaast neemt de **schaarste op de arbeidsmarkt** ook toe.

Het koersdocument moet dan ook leiden tot keuzes over met welke opgaven we de komende jaren aan de slag gaan.
Waar zetten we samen de schouders onder? En waar zetten we onze schaarse middelen op in?
Welke gemeente willen we zijn, maar vooral ook kunnen we zijn?